

از تولد ایده تا به چاپ رسیدن «امین آراء» دو انتخابات طول کشید. ایده کار در خلال روزهای زمستان ۱۳۹۸ که از زمین و زمان، حرف و حدیث انتخابات و نامزدی و هواداری و تبلیغات انتخابات یازدهمین دوره مجلس می‌بارید شکل گرفت.

آن روزها فراغت بیشتری داشتم و ذهنم آرام‌تر بود و می‌شد که وقت داشته باشم برای فکر کردن و به یاد آوردن وقایع از انتخابات مجلس ششم در زمستان ۱۳۷۸ که از قضا همزمان با آن انتخابات رفته بودم در جگره ناظرین بر انتخابات و از آن سال به بعد، هر بار در هر انتخاباتی به نحوی حاضر و در همه‌شان ناظر شورای نگهبان بودم.

می‌دانیم که هر بار علم کردن خیمه رای، هزار حادثه و واقعه و یادداشت دارد. در آن زمستان انتخاباتی، همه ۱۴ انتخاباتی را که در خلال ۷۸ تا ۹۸ برگزار شده بود، نوشتم و باخودم عهد داشتم که راستش را بنویسم و تمام زورم را زدم که همه راستش را نوشته باشم.

آن وقتی که داشتم اینها را می‌نوشتم، هیچ ایده‌ای برای چاپ‌شان نداشتم اما می‌دانستم هر چیزی که روی صفحه سفید ویرایشگر کلمات نوشته شود، بی‌برگرد روزی در جایی بازایی می‌شود و سوای اینها، هرروایتی باید با لحاظ امانتداری و راستی و درستی تمام به انجام برسد.

انتخابات ۹۸ که از قضا آخرین انتخابات سده ماضیه بود، گذشت و در خلال روزهای انتخابات ۱۴۰۰ که اولین انتخابات در قرن جدید بود، فکری شدم که جزوه یادداشت‌های انتخاباتی‌ام را چاپ کنم که بهتر بماند.

این بود که یک‌روز گیوه ور کشیدم تا قم و بعد از زیارت، رفتم دفتر انتشارات شهید کاظمی و قرار و مدار چاپ را گذاشتیم.

زیارت مجددی کردم و برگشتم. کتاب هنوز نه اسم داشت و نه طرح جلد.

چند بار بالا و پایین کردیم تا رسیدیم به «امین آراء» امین بودن، صفت ناظر شورای نگهبان است و امانتداری شیوه‌اش و من یک ناظر معمولی بودم که قرار بود مشاهداتش را از انتخابات در برشی ۲۰ ساله در سرحدات شمال غربی ایران بزرگ روایت کند. جلد را هم دوستان طراح قمی به نهایت نزدیکی به معنا طراحی کردند.

برشی از صندوق‌های قدیمی آرا که کارتن بیسکویت را با پارچه جلد می‌گرفتیم و تا می‌زدیم و می‌دوختیم و با لاک و مهر، جای دوخت و دوزها را قورقوشوم (پلمب) می‌زدیم و به اندازه یک کاغذ رای تا شده، شکاف باز می‌کردیم روی صندوق.

«قاسمعلی فراست» در نشست نقد و بررسی کتاب «یاس کبود» این ویژگی را ستود

تصویرگری زبان و جغرافیای تهران قدیم

وجود همچنان رمان علاقه‌مندان خود را دارد و به عنوان گونه‌ای از ادبیات، می‌تواند بستر مناسبی برای بیان بسیاری از مفاهیم باشد.

تجار در این اثر زبان و جغرافیای تهران قدیم را به خوبی تصویر کرده است

قاسمعلی فراست، منتقد نشست نیز در بخش دیگری از این برنامه درباره کتاب «یاس کبود» بیان کرد: اخیراً کتابی با نام «روزگار سودابه» را مطالعه کردم که فضایش مشابه اثر راضیه تجار است. هر دو اثر یک دوره تاریخی را در نظر گرفتند و نویسنده «روزگار سودابه» سال‌هاست در ایران زندگی نمی‌کند اما زبان و جغرافیای تهران قدیم را به خوبی در کتاب ترسیم کرده است. راضیه تجار نیز در این کتاب به بخشی از تاریخ و فرهنگ تهران قدیم پرداخته است.

بیان تاریخ به تنهایی برای مخاطب خسته‌کننده است

فراست با بیان این‌که کتاب «یاس کبود» از دو بعد قابل بررسی است، توضیح داد: نخست این‌که تجار روی زبان دوره پهلوی به خوبی تسلط داشته و دیگر آن‌که تهران قدیم را به لحاظ جغرافیایی به خوبی تصویر کرده است، گویی نویسنده روی تهران قدیم پژوهش کرده است.

تاریخ اواخر قاجار تا اوایل پهلوی به صورت مستند در کتاب به تصویر کشیده شده است. هوشمندی تجار در این کتاب این بوده که فهمیده بیان تاریخ به تنهایی برای مخاطب خسته‌کننده است و از این منظر کوشیده تا عشق را به داستان اضافه کرده و برای مخاطب جذابیت ایجاد کند.

وی افزود: در کتاب دیالوگ‌های جذابی آورده شده که به دل مخاطب می‌نشیند و با داستان همراه می‌شود. برخی از دیالوگ‌ها در کتاب وجود دارد که اگر مخاطب از داستان خسته باشد با خواندن آن، ماساژ روحی می‌گیرد. چخوف داستانی دارد که در آن مردی که سال‌هاست به شهر نیامده، بعد از سال‌ها به شهر می‌آید و می‌گوید: «وای شهر چقدر بزرگ شده!» این نوع دیالوگ‌ها برای مخاطب در داستان جذاب است.

منتقد اثر با اشاره به سایر کتاب‌هایی که با موضوع کشف حجاب نوشته شده، گفت: شوهر آهو خانم، ای‌کاش گل سرخ نبود، پاریس، پاریس و... از جمله این آثار است.

فراست در ادامه درباره کاستی‌های کتاب یاس کبود نکاتی بیان کرد و گفت: نفرت نویسنده از رضاخان به صورت عربانی بیان شده در حالی که در داستان باید قضاوت درباره شخصیت‌ها به عهده مخاطب باشد. در کتاب بارها به رضا قلدر اشاره شده، در حالی که مخاطب از لایه‌لای داستان، باید خودش به این نتیجه برسد که رضاخان چه شخصیتی داشته و به عبارتی این نفرت از رضاشاه با ابزار داستان در مخاطب ایجاد شود.

با عشق کتاب یاس کبود را تألیف کردم. نام کتاب هم

نشان‌دهنده نیت

من است و این

کتاب را به حضرت

زهر(ا)س تقدیم

کردم. یاس کبود

در سراسر کتاب،

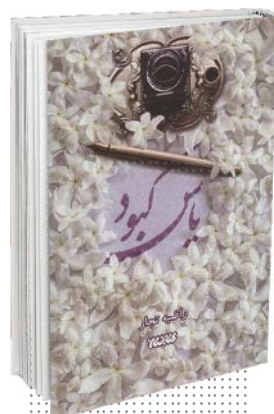
جنبه نمادین

دارد و تلاش کردم

در داستان تخیل

را با واقعیت

درآمیزم

نشست نقد و بررسی کتاب «یاس کبود» نوشته راضیه تجار، با حضور نویسنده اثر و قاسمعلی فراست به عنوان منتقد، ۲۹ بهمن در کتابخانه مرکزی پارک شهر برگزار شد.

راضیه تجار در رمان جدید خود با عنوان «یاس کبود» به موضوع کشف حجاب پرداخته است. او در این رمان که به گفته خود سال‌ها در دست نگارش داشته و بنا به مشیت الهی در این برهه زمانی فرصت انتشار پیدا کرده، از گذر تاریخ به مسأله حجاب سخن گفته است. انتشارات کتابستان معرفت که پیش از این رمان «حریر» نوشته فاطمه سلطانی را با موضوع کشف حجاب منتشر کرده بود، رمان جدید راضیه تجار را عرضه کرده است.

تفحصی در تاریخ ایران

تجار در ابتدای این نشست درباره چگونگی تدوین اثر بیان کرد: برای نگارش کتاب «یاس کبود» تفحصی در تاریخ کشور از زمان احمدشاه تا رضاشاه داشتم. در این باره حرف‌های زیادی برای نوشتن، شنیدن، تأمل و... در تاریخ وجود دارد.

وی ادامه داد: در مدرسه ما اساساً با تاریخ ارتباطی نداشتیم چون سخیف نوشته می‌شد اما وقتی به وقایع تاریخی مراجعه می‌کنیم، حقایق زیادی درمی‌یابیم؛ بنابراین به این نتیجه رسیدم که باید کتابی نوشته شود که در این مقطع تاریخی برای نسل جدید بیان شود.

نویسنده اثر افزود: با عشق کتاب یاس کبود را تألیف کردم. نام کتاب هم نشان‌دهنده نیت من است و این کتاب را به حضرت زهر(ا)س تقدیم کردم. یاس کبود در سراسر کتاب، جنبه نمادین دارد و تلاش کردم در داستان تخیل را با واقعیت درآمیزم.

تجار گفت: این کتاب پس از نمایشگاه کتاب تهران به چاپ دوم رسید و از آن استقبال شد. از سوی دیگر کتاب برای مخاطب عام نوشته نشده و اتفاقاً مخاطب این اثر، فرهیخته است.

استفاده از زاویه سوم شخص

این نویسنده با بیان این‌که در کتاب از زاویه سوم شخص استفاده کرده، عنوان کرد: استفاده از این زاویه برای روایت کار دشوار است؛ اگر درباره شخصیت‌ها و روایت‌های تاریخی حرفی زده می‌شود از زبان کاراکترهای داستان است؛ به عبارتی من تلاش کردم شخصیت‌های داستانم خودشان با یکدیگر کلنجار بروند و حرف بزنند. نثر من تصویرگونه و شاعرانه است و تلاش کردم از مفاهیم شاعرانه در بیان داستانم استفاده کنم.

وی گفت: من برای نگارش داستان‌هایی که بستر تاریخی دارد، تلاش می‌کنم به حقایق تاریخی استناد داشته باشم و برای نگارش کتاب یاس کبود هم به منابع تاریخی زیادی مراجعه کردم اما باید این را در نظر داشته باشید که ما با داستانی که در دانش تخیل دارد، مواجه هستیم.

تجار در بخش پایانی سخنان‌اش با اشاره به تأثیر داستان کوتاه در شرایط امروزی باتوجه به ذائقه مخاطب بیان کرد: با این